

Ung Frivillighet 2018

Rapport 16

**Rapporten er skrevet av LNU
ved Diego A. Vaula Foss**

Layout og foto: Nils Ramirez Hiorth

Trykk: Gamlebyen Grafiske

Opplag: 150

Innhold

1. Innledning	s. 4
2. Statusrapport for barne- og ungdomsfrivilligheten 2018	s. 6
3. Fortsatt stengte dører	s. 11
4. Limet i lokalsamfunnet	s. 12
5. Anbefalinger	s. 20
6. Barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge	s. 22

«Den frivillige aktiviteten som skapes av lokallag over hele landet er selve grunnmuren i den unge frivilligheten»

1. Innledning

Den unge frivilligheten er kanskje det viktigste fellesskapet i Norge. For hundretusenvise av barn og unge over hele landet er korpset, teatergruppa, søndagsskolen eller ungdomspartiet det morsomste som skjer i livet, og der de bruker det aller meste av fritiden sin. For mange er den unge frivilligheten også det første stedet de møter venner som har samme interesse som dem selv, og der de finner sammen med andre i et fellesskap som ikke handler om hvilken bakgrunn man har, men hva vi kan få til sammen. Dette danner grunnlaget for en meningsfull fritid, og et langt liv i frivilligheten.

Denne rapporten er den syvende i rekken av rapporter LNU har gitt ut om tilstanden i barne- og ungdomsfrivilligheten i Norge. Som paraplyorganisasjon for 97 barne- og ung-

domsorganisasjoner er vi stolte av å kunne rapportere at stadig flere barn og unge er medlem i en organisasjon. De siste ti årene har organisasjonene som mottar nasjonal grunnstøtte vokst med 100 000 medlemmer. Til sammen har LNUs medlemsorganisasjoner nå nesten 450 000 medlemskap i over 10 000 lokallag. Den frivillige aktiviteten som skapes av lokallag over hele landet er selve grunnmuren i den unge frivilligheten.

Samtidig møter barne- og ungdomsorganisasjonene flere strukturelle utfordringer som hindrer dem fra å nå sitt fulle potensial. Byråkratiske støtteordninger og kompliserte regelverk binder opp ressurser i sentralledene som kunne vært brukt til å skape aktivitet lokalt. Når organisasjoner med små ressurser må jakte prosjektmidler for å få hjulene

til å gå rundt går det først og fremst ut over oppfølging av lokallag. Det samme skjer når organisasjoner må bruke tid på å lete etter lokaler til aktivitetene sine, som er en stadig tilbakevendende problemstilling.

I årets temadel løfter vi frem eksempler på det viktige arbeidet barne- og ungdomsorganisasjonene gjør i sine lokalmiljø. Det finnes et enormt mangfold blant organisasjonene, og det er i lokallagene at dette mangfoldet virkelig kommer til syne. Det er her, i fellesskap med andre som deler deres interesse, at barn og unge kan utvikle vennskap, oppleve mestring og får forme sin egen fritid. Derfor vier vi plass til å gi ansikt til noen av de titusener av frivillige som bidrar til å skape gode og inkluderende lokalsamfunn. Fordi det er på grasrota at organisasjonene virkelig viser seg

som integreringsmaskiner, skoler i demokrati og limet i lokalsamfunnet.

Vi avslutter denne rapporten med noen forslag til tiltak som kan gjennomføres for at vi som samfunn kan få ut enda mer av det potensialet som finnes i den unge frivilligheten. Det gjør vi fordi vi mener at den unge frivilligheten spiller en viktig rolle over hele landet, og fordi vi tror at vi som samfunn vinner på å utnytte det fulle potensialet som finnes i den unge frivilligheten. Derfor må vi sørge for at enda flere barn og unge kan ta del i det viktige fellesskapet som finnes i den unge frivilligheten. God lesning!

Rode Margrete Hegstad
Styreleder LNU

2. Statusrapport for barne- og ungdoms-frivilligheten 2018

Dette kapitlet presenterer utviklingstrekk i den unge frivilligheten. Tallmaterialet er hentet fra Fordelingsutvalget, som er direkte underlag Barne- og likestillingsdepartementet og forvalter grunnstøtte til nasjonale barne- og ungdomsorganisasjoner, og fra LNU, som forvalter Frifond organisasjon.

Fortsatt vekst i den unge frivilligheten

Den unge frivilligheten har hatt en jevn og stadig vekst i medlemstall det siste tiåret. I perioden fra 2006 til 2017 økte antallet tellende medlemmer i organisasjoner som mottar grunnstøtte med over 100 000 medlemskap. Bedre rammebetingelser for den unge frivilligheten er én av årsakene til denne veksten.

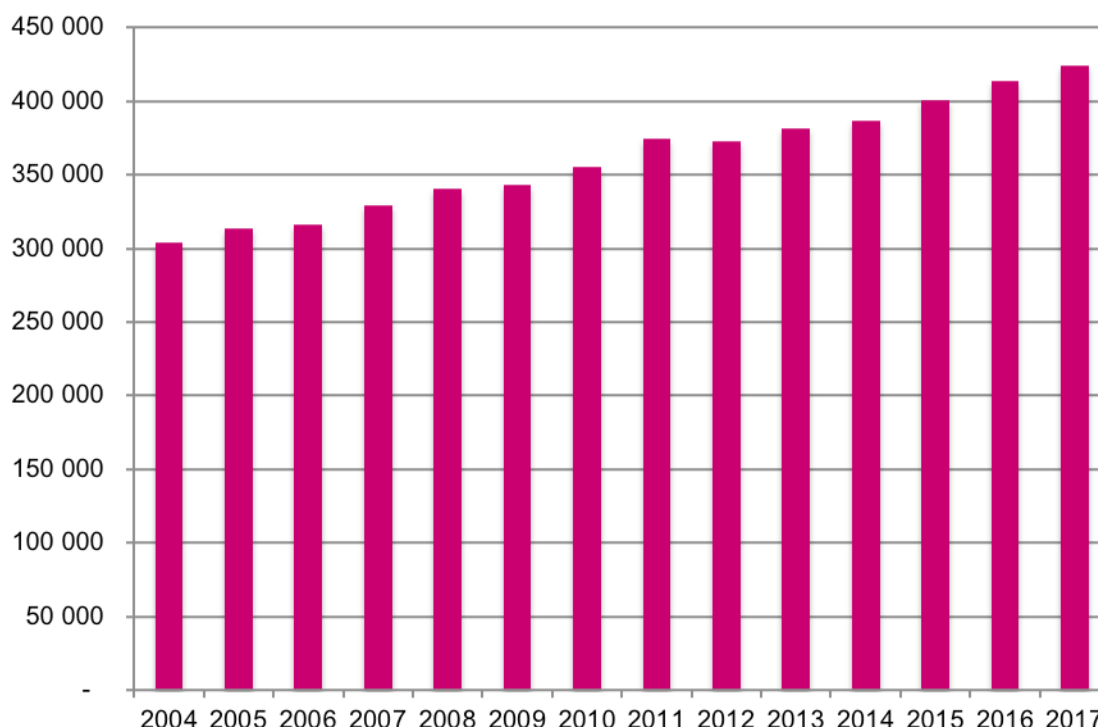
Trendene som er synlige i andre deler av frivillig sektor, som lav organisasjonslojalitet

Nøkkeltall

- Det er om lag 130 landsdekkende barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge i 2018.
- De engasjerer nær 450 000 betalende medlemmer under 26 år.
- De siste tiårene har de fått mer enn 100 000 nye medlemmer.
- Organisasjonene har over 10 000 lokallag over hele landet.

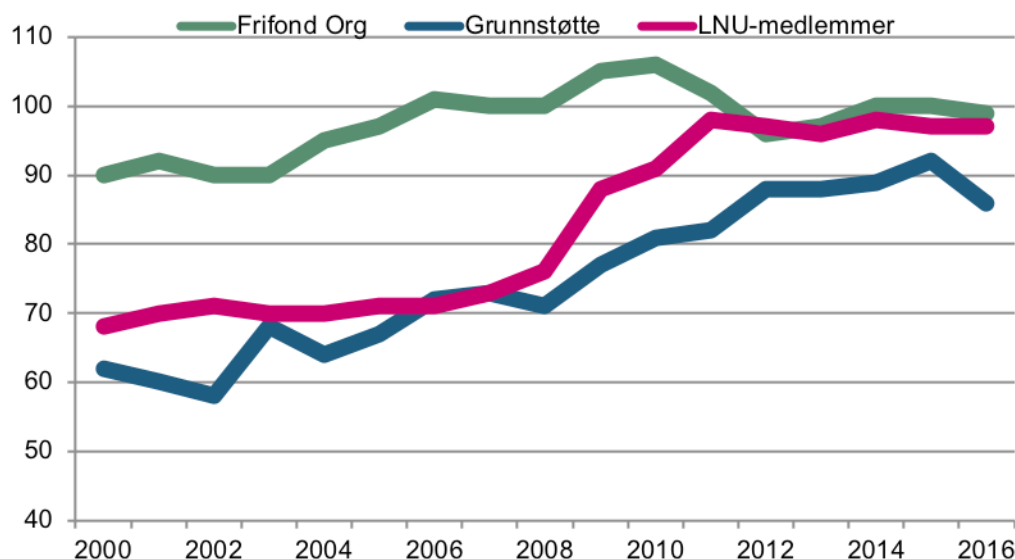
og tilbakegang for hierarkiske og demokratisk oppbygde organisasjoner, ser ikke ut til å påvirke barne- og ungdomsorganisasjonene i samme grad¹. Det viser at demokratiske og

¹ Kraglund, K.O. & Enjolras, B. (2017): *Norsk frivillighet: Utviklingstrender og samfunns effekter. Avslutningsrapport for Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo.

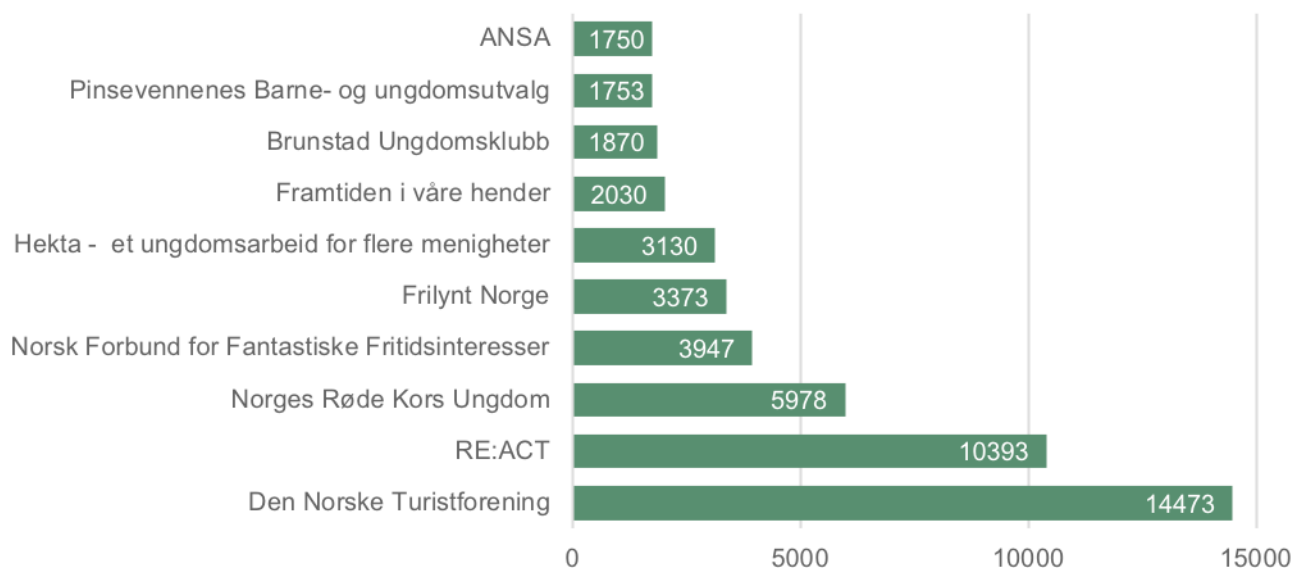
Figur 1: Medlemmer i barne- og ungdomsorganisasjonene

Tellende medlemmer blant organisasjoner som mottok grunnstøtte året etter grunnlagsåret, 2005-2017 (inkluderer ikke ungdomspartiene).

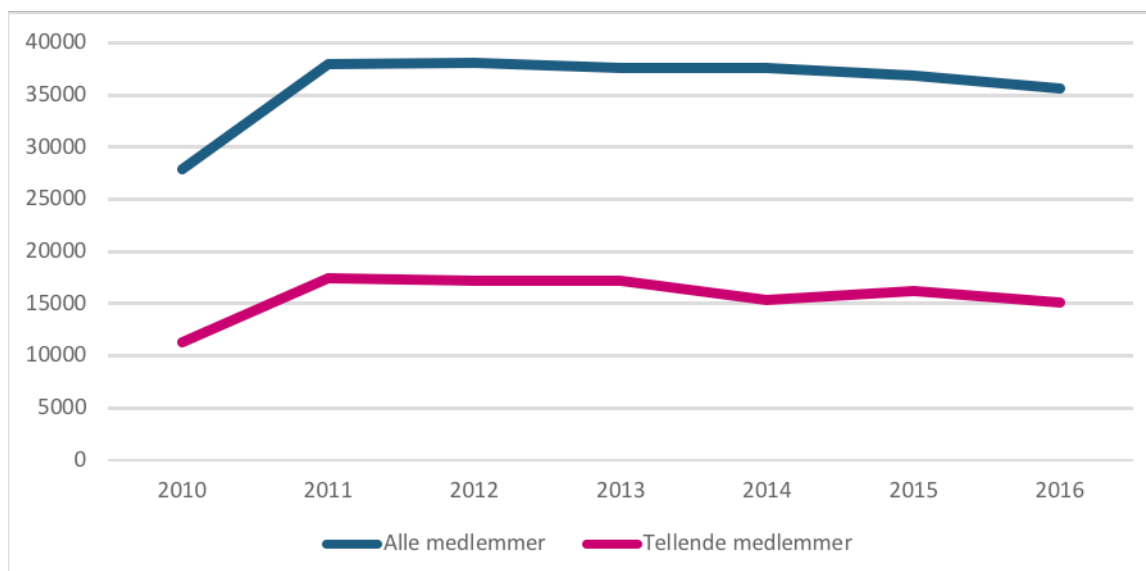
Figur 2: Barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge

Totalt antall frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge som enten er medlem av LNU, mottar nasjonal grunnstøtte fra Fordelingsutvalget eller mottar støtte fra Frifond organisasjon. Kilde: FORDELINGSUTVALGET, LNU

Figur 3: Barne- og ungdomsorganisasjoner med størst vekst

De ti raskest voksende av LNUs medlemsorganisasjoner som mottar Frifond organisasjon, 2013–2017. Kilde: LNU

Figur 4: Medlemmer i ungdomspartiene

Tellende medlemmer (Frifond organisasjon) og totalt antall medlemmer blant ungdomspartiene, 2010–2016. Kilde: LNU

medlemsstyrte organisasjoner ikke har gått ut på dato. Tvert imot ser vi at barne- og ungdomsorganisasjonene fortsatt står sterkt, og at de rekrutterer bredere enn andre deler av frivilligheten².

Frifond organisasjon står på stedet hvil

Barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge mottar økonomisk støtte både gjennom prosjektstøtte og i form av frie midler. De frie midlene mottas gjennom den nasjonale grunnstøtten fra Barne- og likestillingsdepartementet. Etter at LNU i 2016 dokumenterte at støtten i den nasjonale grunnstøtten hadde stagnert over en rekke år³, har støtten blitt styrket over statsbudsjettet med til sammen 20 millioner. Dette har ført til sterkere sentralløst som har mer ressurser til å arrangere sommerleirer, drive verving og følge opp lokallag. Resultatet har vært økt aktivitet i den unge frivilligheten og en vekst i antall medlemmer.

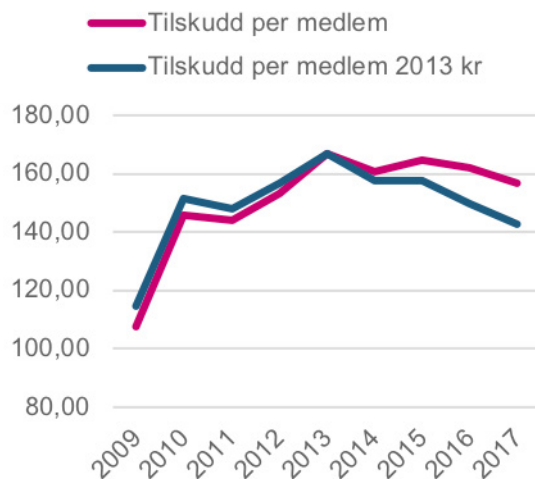
2 Ødegård, G. & Fladmoe, A. (2017): *Samfunnsengasjert ungdom: Deltakelse i politikk og organisasjonsliv blant unge i Oslo*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, Oslo.

3 LNU 2016: *Ung Frivillighet 2016*. LNU, Oslo.

Samtidig ser vi at støtten fra Frifond organisasjon, som kommer fra tippemiddeloverskuddet, står på stedet hvil. Dette er alvorlig, fordi det er denne støtten som finansierer lokallagenes aktivitet, og som dermed er avgjørende for at de mange medlemmene rundt omkring i landet har et godt fritidstilbud å gå til. Når støtten til lokale tiltak ikke følger veksten i organisasjonene risikerer vi at lokallagene ikke har kapasitet til å skape aktivitet til alle som ønsker å delta. På sikt kan det føre til at veksten i medlemstall reverseres.

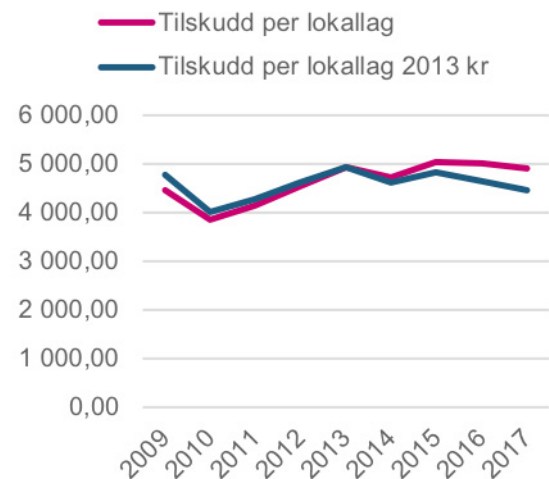
Figur 7 viser at dersom man justerer for prisvekst har organisasjonene nå 20 kroner mindre å rutte med per medlem enn de hadde i 2013. Den samme utviklingen ser man også hvis man regner på støtten organisasjonene mottar per lokallag: for hvert lokallag mottar organisasjonene nå 500 kroner mindre enn de gjorde for fem år siden. Mens organisasjonene får stadig flere medlemmer og lokallag har altså støtten i Frifond ordningen gradvis blitt svekket.

Frifond-ordningen gikk i sin helhet over til å bli finansiert over tippemiddeloverskuddet i 2016. Da la kulturdepartementet til grunn at

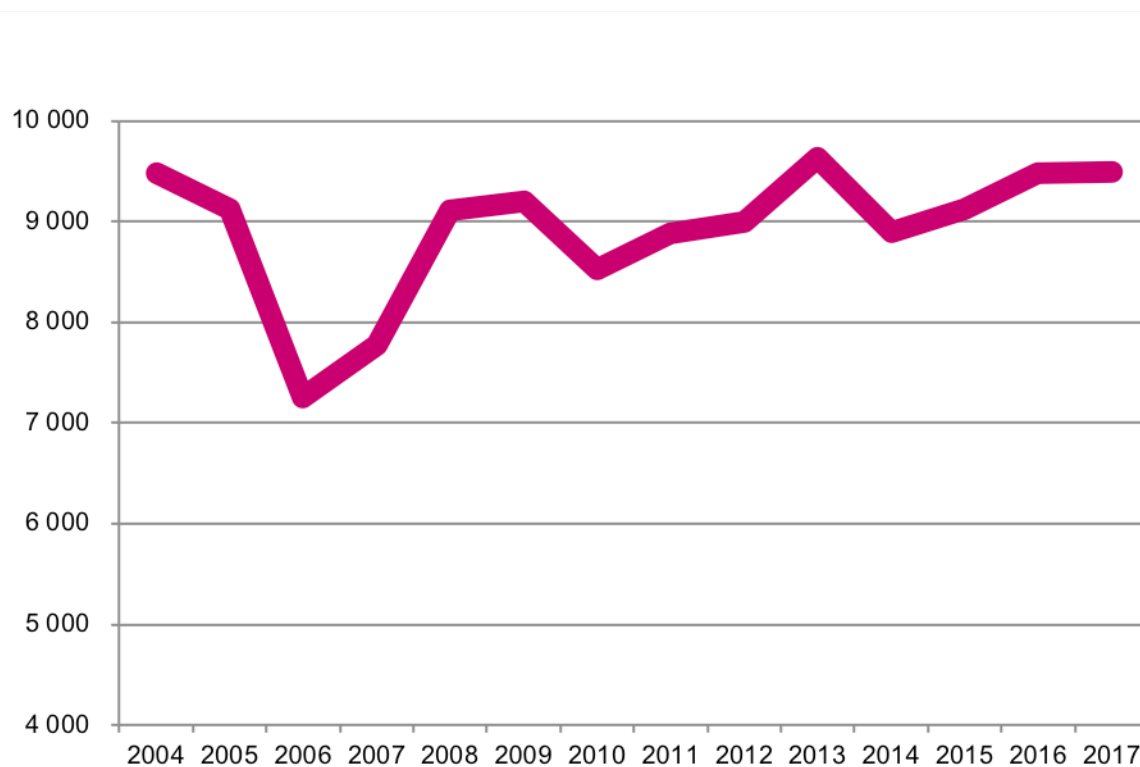
Figur 6: Frifond organisasjon per tellende medlem

Frifond organisasjon per medlem i 2013-kroner, 2009–2017. Støtten per medlem har gått ned siden 2013. Om vi korrejerer for prisstigning har den reelle summen per medlem blitt redusert med nesten 25 kroner. Kilde: LNU

Figur 7: Frifond organisasjon per tellende lokallag

Frifond organisasjon per tellende lokallag i 2013-kroner, 2009–2017. Justert for prisstigning mottok organisasjonene ca. 470 kroner mindre per lokallag i 2017 enn de gjorde i 2013. Kilde: LNU

Figur 5: Lokallag i barne- og ungdomsorganisasjonene

Tellende lokallag blant organisasjoner som mottok grunnstøtte året etter grunnlagsåret, 2005-2018 (inkluderer ikke ungdomspartiene). Kilde: FORDELINGSUTVALGET

tilskuddet skulle «videreføres på samme nivå som tidligere»⁴. Formålet med Frifond organisasjon er å skape aktivitet for barn og unge i lokalmiljøet og sikre bedre rammebetingelser for frivilligheten lokalt. For å fungere i tråd

med et slikt formål, må støtteordningen ha reell vekst. Kun da kan man sikre at ordningen holder tritt med den voksende aktiviteten.

Tallenes klare tale er at dette løftet ikke innfris i dag. Støtten i Frifond organisasjon har ikke fulgt veksten, verken i organisasjonenes medlemstall eller i pris. Når støtten lokallagene mottar reduseres, går det ut over aktivitetene som skjer på grasrotnivå.

⁴ Kulturdepartementet, Prop 1. S (2016-2017) <https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2017/Dokumenter/Fagdepartementenes-proposisjoner/Kulturdepartementet-KD/Prop-1-S-/Del-3-Andre-saker-/5-Fordeling-av-spilleoverskuddet/>

Begreper

Nasjonal grunnstøtte: Landsdekkende, frivillige og demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner av en viss størrelse kan motta støtte fra Barne- og likestillingsdepartementet til nasjonalt arbeid. Ungdomspartier og noen andre organisasjonstyper er ikke omfattet av ordningen.

Frifond organisasjon: Frifondsmidlene skal støtte lokal aktivitet i den unge frivilligheten. Landsdekkende, frivillige og demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner av en viss størrelse kan motta midler til lokallag gjennom støtteordningen Frifond organisasjon. Frittstående grupper kan motta støtte fra Frifond barn og unge. Frifond forvaltes av LNU og Norsk Musikkråd.

Tellende medlemmer: I forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, som styrer tildelingen av grunnstøtte, er et tellende medlem definert som «en person som pr. 31. desember i grunnlagsåret er under fylte 26 år, individuelt og frivillig har meldt seg inn i en organisasjon, står i medlemsregisteret, og har bostedsadresse i Norge. Medlemmet skal ha betalt årskontingent for grunnlagsåret».

Tellende lokallag: I forskriften regnes lokallag som «laveste nivå av selvstendig, demokratisk enhet i organisasjonen. Lokallaget må ha vedtekter, minst 5 tellende medlemmer og eget styre valgt av og blant medlemmene i lokallaget, og må ha hatt minst én medlemsrettet aktivitet».

«Det er ikke uvanlig at én organisasjon mottar støtte fra 5–6 forskjellige offentlige instanser som alle har egne retningslinjer og krav til rapportering»

Byråkrati spiser opp ressurser

Barn og unge melder seg først og fremst inn i organisasjonslivet fordi de ønsker å være med på aktiviteter, enten det er å bli med på speiderleir, korpsøving eller arrangere aksjon for en politisk sak de brenner for. De færreste melder seg inn i en organisasjon for å styre budsjett eller fylle ut søknader. LNUs mål er at organisasjoner i størst mulig grad skal kunne bruke sine ressurser på å gjøre det de er aller best på: å skape verdifulle aktiviteter for barn og unge.

Mange lokallag drives fullt og helt av frivillige, ofte av ungdommer i skolealder. For mange av dem kan det by på store utfordringer å søke på kommunale og fylkeskommunale støtteordninger. Å sette seg inn i en slik søknadsprosess kan være svært omfattende, og ofte er det krevende nok å få oversikt over hvilke ordninger som er aktuelle for lokallaget. Samtidig har ikke sentralledet i organisasjonene mulighet til å ha oversikt over alle støtteordninger som finnes i de forskjellige kommunene og fylkene. Dermed blir Frifond organisasjon den enkleste, og ofte eneste, finansieringskilden for lokallag.

I tillegg til de frie midlene i Frifond organisasjon og grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner finnes det en lang rekke offentlige støtteordninger som organisasjonene kan søke på. Det er ikke uvan-

lig at én organisasjon mottar støtte fra 5–6 forskjellige offentlige instanser som alle har egne retningslinjer og krav til rapportering. LNU gjorde våren 2018 en undersøkelse i våre medlemsorganisasjoner som blant annet så på sammenhengen mellom byråkratiske krav til knyttet ulike støtteordninger og medlemsorganisasjonenes økonomiske ressurser.

Svarene fra 27 medlemsorganisasjoner indikerer at krav til søknader og rapportering forbundet med prosjektstøtteordninger binder opp administrative ressurser hos organisasjonene. Dersom støtten hadde vært gitt som frie midler, ville det frigjøre tid til å styrke lokallag og nå ut til enda flere. Søknadene og rapportene krever også at organisasjonene oppgir samme informasjon til en rekke forskjellige offentlige organer, noe som også krever tid og ressurser.

En mulig løsning er å la Frivillighetsregisteret fungere som en felles portal for søknad og rapportering⁵. Dette er et tiltak LNU mener kan være forenkende og ressursbesparende, og samtidig bidra til nødvendig digitalisering av frivilligheten.

5 Frivillighet Norge (2015): <http://www.frivillighetnorge.no/no/frivillighetspolitikk/frivillighets-registeret/>

3. Fortsatt stengte dører

Å finne egnede møte- og arrangementslokaler er blant de mest frustrerende og vedvarende utfordringene organisasjonene møter. Problemstillingen gjelder både lån av rom utenom skoletiden for å holde lokallagsmøte, leie av gymsal en helg for å arrangere leir og tillatelse til å holde stand i skoletiden.

LNU har tidligere dokumentert at organisasjoner har måttet ringe over 50 skoler for å finne et sted hvor man kunne arrangere LAN-party⁶. Andre organisasjoner forteller om skoler som tar opp mot 20 000 kroner i leie for å låne ut lokalene sine en helg⁷. Dette er ikke enkeltstående tilfeller; LNU mottar jevnlig henvendelser fra organisasjoner og lokallag over hele landet som møter stengte dører når de skal planlegge aktivitet for barn og unge. Unge frivillige i lokallag forteller at det er både tidkrevende og demotiverende å oppleve at man ikke får holde lokallagsmøte eller informere om sin aktivitet på skolen.

Årsakene til at skolene velger å ikke låne ut lokaler til barne- og ungdomsorganisasjonene er ulike. Mange organisasjoner opplever at skoleeier ikke kjenner til regelverk og derfor oppgir at de ikke har lov til å låne ut skolen, selv om det ikke stemmer. Andre ganger mangler kommunen retningslinjer for lån av lokaler. Mange kommuner har heller ikke kartlagt hvilke av deres lokaler som er mulige å låne ut.

Hovedbildet er at det er svært ulik praksis fra kommune til kommune, og ikke sjelden også innad i kommunene. Ofte sitter hver enkelt rektor på hver sin tue og har ret-

ningslinjer for egen skole. Det gjør det svært utfordrende for barne- og ungdomsorganisasjonene, som må forholde seg til svært ulike regler og tolkninger av regler for hver skole de kontakter.

Konsekvensene av ikke å finne lokaler man kan bruke er ofte at organisasjonene enten må avlyse arrangement, eller at de må kreve deltakeravgift. Det kan hindre barn og unge fra lavinntektsfamilier fra å delta. I alle tilfelle er det barn og unge som rammes når skolene stenger dørene for frivilligheten.

Samtidig er det mange kommuner som legger til rette for å gjøre kommunale lokaler tilgjengelige for barne- og ungdomsorganisasjoner. Kommuner som Drammen og Trondheim har utviklet nettbaserte booking-løsninger hvor frivillige organisasjoner kan reserve lokaler utenom skoletiden^{8,9}. Oslo kommune har en egen forskrift som er ment å sikre frivillige organisasjoner tilgang til kommunale lokaler¹⁰. Det er mulig å sikre et godt samspill mellom frivilligheten og skolene, og skolen kan også få en mer sentral plass i sitt lokalmiljø gjennom å åpne sine lokaler for frivilligheten. For at det skal skje kreves det at kommuner og skoleeiere anerkjenner verdien av frivilligheten i sine lokalsamfunn og tilrettelegger for et godt samarbeid mellom kommune og frivillighet.

6 LNU 2016: *Ung frivillighet 2016*. Oslo, LNU.

7 Dagsavisen 11.05.2018: *Skal leies ut gratis – krever opp til 18.000*. Tilgjengelig fra: <https://www.dagsavisen.no/oslo/skal-leies-ut-gratis-krever-opp-til-18-000-1.1142578>

8 Trondheim kommune sin bookingbase: <https://booking.trondheim.kommune.no/>

9 Drammen kommune sin bookingbase: https://booking.drammen.kommune.no/#/?_k=1kosw7

10 Lovdata 2005: Forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo kommune, Oslo.

Tiltak for å sikre den unge frivilligheten tilgang til lokaler:

1. Lage digitale bookingsystemer hvor organisasjonene selv kan søke om å få låne lokaler
2. Lage retningslinjer for utleie i hele kommunen, som er tilgjengelig i klarspråk
3. Unngå usaklig forskjellsbehandling av organisasjoner
4. Gi den unge frivilligheten forrang ved utlån av lokaler
5. Tilrettelegge for frivillighet både i og utenfor skoletiden, så lenge det ikke går ut over undervisningen
6. Sikre at også ungdommer under 18 år kan låne lokaler på vegne av sine organisasjoner

4. Limet i lokalsamfunnet

Et kjennetegn ved den unge frivilligheten i Norge er det store mangfoldet i organisasjoner. Enten man brenner for å synge eller for å redde klimaet; i den unge frivilligheten finnes det en organisasjon for det aller meste.

Mangfoldet synes også i den geografiske spredningen på de over 11 000 lokallagene. I hver eneste kommune og bygd i landet finnes det organisasjoner som tilrettelegger for at barn og unge skal ha et meningsfullt fritidstilbud - uansett hvor de bor og uavhengig av foreldres økonomi.

Det er i møte med frivillige i hvert enkelt lokallag at man virkelig får oppleve barne- og ungdomsfrivilligheten på sitt aller fineste. Årets temadel er dedikert til å vise frem eksempler på alle de dyktige frivillige som hver uke legger ned en innsats for at barn og unge i deres lokalsamfunn skal kunne ha et fristed å gå til. Det er de som skaper mangfoldet, og det er gjennom å forenkle deres organisasjonshverdag at vi kan få ut frivillighetens fulle potensial.

Forandringshuset på Grønland

I hjertet av Grønland i Oslo, like ved Grønland kirke og politistasjonen, ligger Forandringshuset. I litt over to år har prosjektet, som drives av KFUK-KFUM, tilbudt lavterskel fritidstilbud til lokale ungdommer, med spesielt fokus på musikk og kultur. Fra utsiden kan bygget virke anonymt, men innenfor de store tredørene yrer det av liv, og stadig flere aktiviteter holder sted på huset.

Dorthe Westgaard var selv frivillig på huset i halvannet år før hun ble ansatt som prosjektkoordinator i fjor. Hun forteller at Forandringshuset oppstod fordi man så et behov for et lavterskel tilbud i nærområdet.

– Målgruppen vår her på Grønland er ungdommer over 13 år. Vi tilbyr en åpen møteplass med gode fritidsaktiviteter for alle, men med fokus på å inkludere de som enten er i

utenforskap eller står i fare for å gjøre det. Vi er fortsatt ganske nye, og vi merker at det tar tid å bygge en forankring hos ungdommene. Men vi begynner å se resultater nå. Mange av de frivillige bor selv i bydelen og ønsker at det skal være gode fritidstilbud her.

Westgaard vektlegger at de vil fremheve potensialet i ungdommene som kommer innom og at det er viktig å løfte fram deres egne stemmer.

– Vi er opptatt av at vi står på ungdommene sin side og av å se muligheter der andre kanskje kun ser utfordringer. Vi vil ha unges medbestemmelse inn i alle ledd i driften fordi vi vil at ungdommene skal føle seg fri til å være med og bestemme hvilke tilbud de benytter seg av.

Forandringshuset mottar støtte fra flere

Faktaboks:

Forandringshuset drives av KFUK-KFUM.

I tillegg til Grønland finnes det også Forandringshus i Haugesund og i Loddefjord i Bergen. Et nytt Forandringshus startes opp i Drammen høsten 2018.

Tilbyr lavterskel fritidstilbud som musikkstudio, musikktilbud for barn med funksjonsnedsettelse, workshops og egne jentegrupper.

Fungerer også som åpent hus hvor ungdom kan komme for å henge med venner.

Aktivitetstilbud varierer fra sted til sted.

Ali Al Shemmari (19) skal åpne kafé for ungdommer på Forandringshuset.

Foto: Privat

«Å skape arenaer hvor ungdom bare kan henge i trygge omgivelser slår aldri feil»

forskjellige prosjektordninger, men Westgaard forteller at det er en utfordring at prosjektmidler ikke nødvendigvis kan brukes til å dekke de behovene man selv ser.

I tillegg er det vanskelig å få midler til nødvendige ansattressurser, noe som er en forutsetning for god faglig oppfølging av de frivillige. Hun understreker at prosjektmidler kan fungere godt, men at det krever en god dialog med forvalter.

Ett av initiativene som drives på huset er ledertreningsprogrammet MPower. Det ble gjennomført for første gang i 2017, og Ali Al Shemmari (19) var en av deltakerne den gang.

–Jeg var med i elevrådet på den tiden og var på utkikk etter måter å utvikle lederegenskapene mine. For meg var MPower perfekt

fordi det var gratis og i mitt lokalområde.

Etter at han hadde fullført programmet bestemte han seg for å fortsette å engasjere seg som frivillig. Nå skal han, sammen med en kamerat, drive kafé hver lørdag i Forandringshuset sitt store fellesområde.

–Det var ikke mange ungdomshus og tilbud for unge da jeg vokste opp, og jeg ser at mange av mine barndomsvenner har kommet inn i kjipe miljøer. Jeg vil forebygge og gi unge andre alternativer. Jeg tror at hvis tilbudet kommer fra andre ungdommer så er det mye sterkere enn hvis det kommer fra voksne. Folkene her på Forandringshuset er fine å samarbeide med, og det å skape arenaer hvor ungdom bare kan henge i trygge omgivelser slår aldri feil.

Fredheim skolekorps, Gjøvik

Ved Fredheim skolekorps på Gjøvik har de i over 40 år drevet brasskorps for barn i skolealder. Silje Alida Austdahl har vært dirigent for korpset i to år, og kan fortelle at de er det største barnekorps i Gjøvik. Etter høstferien skal nye aspiranter melde seg inn, og da regner hun med å ha over 60 barn med i korpset.

På Fredheim skole får korpset bruke lokaler til øving og til oppbevaringsrom. Austdahl forteller at de i tillegg til å få bruke skolens lokaler også har begynt med korpsøvelser for de yngste barna i SFO-tiden.

– Mange foreldre er veldig takknemlige, fordi det sparer dem for en ekstra tur i en hektisk hverdag. Om vi har øving på kvelden må de yngste barna kjøres til øving, da er det enklere å ha øvingen rett etter skoletid når barna uansett er på skolen.

Å ha tidlige øvinger har også gjort korpset mer synlig og tilgjengelig for flere barn, forteller hun. Nysgjerrige elever som akkurat er ferdige med dagens undervisning strømmer til når lyden av instrumenter ljoer ut fra klasserommet hvor korpset øver.

– Når vi er her før skolen slutter får barna sett oss. Nå vet de fleste barna hvem jeg er og hva korpset er. Hvis aktiviteten kun foregår på kvelden treffer man bare de som allerede har meldt seg på.

I år er samba hovedfokus, og Austdahl tror de nye rytmene vil gi barna en annen tilnærming til musikk. Prosjektet er, som mye annet, finansiert gjennom prosjektmidler.

– Det går endel tid på å sende søknader for å skaffe midler, vi søker stort sett på alt vi kommer over. Jeg vil jo helst fokusere på musikk og på det pedagogiske, men må skrive noen søknadstekster innimellom også. Vi dekker en del av utgiftene med dugnadsarbeid, men vi er avhengige av medlemskontingent og egenandel for å få ting til å gå rundt.

For barna er noe av det fineste med korpset at de får omgås andre barn på tvers av alderstrinn. Det sier blant annet elleve år gamle Setareh, som spiller trombone og har gått i korpset i tre år.

– Det er gøy, for da får man venner fra andre klasser, ikke bare de man går på trinn

«Korpset er så mye mer enn 17. mai»

**Dirigent for Fredheim Skolekorps,
Silje Alida Austdahl.**

med, forteller hun.

For syv år gamle Johan og åtte år gamle Eskil er 17.mai-toget et høydepunkt. Johan forteller at det var 17.mai-toget som gjorde at han fikk øynene for korps. Eskil fikk lyst til å bli med da han så hvor gøy kameraten hadde det i korpset.

Også for dirigenten er nasjonaldagen et høydepunkt, men hun synes at resten av korpksåret er vel så viktig.

– Korpset er så mye mer enn 17. mai! Det er jo her, hver uke på skolen, at det meste skjer.

Hun synes at ordet dugnad har et ufortjent dårlig rykte, og opplever at foreldrene syns det er fint å kunne delta på aktiviteter med korpset.

– Jeg tror foreldre setter pris på å være sosiale med både barn og andre foreldre. Dessuten tror jeg det har mange positive ringvirkninger for lokalmiljøet vårt når foreldrene blir kjent med hverandre, og når barn og unge har flere voksne forbilder i livet sitt.

Faktaboks:

Fredheim skolekorps:

Holder til på Fredheim skole på Gjøvik.

Har ca. 50 – 60 medlemmer i alderen 5-18 år.

Startet opp i 1976.

Tilbyr samspill på tre nivåer (aspiranter, mellomkorps og hovedkorps), spilletimer, brasslek for de minste, seminarer, ensemblespill, konserter og turer

«Vi lærer mye om styre-
arbeid og organisasjons-
arbeid, og det tror jeg er
viktige erfaringer å ha
med seg videre»

Stavanger Døves Ungdomsklubb

I det store mangfoldet som finnes i den unge frivilligheten finner vi også en rekke organisasjoner for diagnosegrupper og mennesker med funksjonsnedsettelse. En av disse organisasjonene er Stavanger Døves Ungdomsklubb (SDUK), et lokallag av Norges Døveforbunds Ungdom (NDFU).

Khaled Hlilo er 23 år og leder for lokallaget. Han forteller at de har 41 medlemmer mellom 13 og 30 år. De arrangerer aktiviteter for barn og unge med nedsatt hørsel hver måned - alt fra bowling og halloween-fest til surfing og havrafting.

– Medlemmene våre bor spredt og noen studerer eller går på skole forskjellige steder, men vi ser at enkelte drar hjem til Stavanger en helg i blant for å få med seg arrangement selv om de bor andre steder i landet. Det sier noe om hvor viktig tilbudet og det sosiale felleskapet er.

SDUK mottar støtte fra Frifond organisasjon, og får i tillegg tilskudd fra Rogaland fylkeskommune. Likevel er de nødt til å ta

Faktaboks:

SDUK ble opprettet i 1976 og er ett av fire lokallag i NDFU.

Har 41 medlemmer og arrangerer aktiviteter for barn og unge med forskjellige former for hørselshemminger.

Mottar støtte fra Frifond organisasjon og tilskudd fra Rogaland fylkeskommune.

egenandel for å få finansiert alle aktivitetene.

– Det blir rett og slett for dyrt for oss å dekke alle utgifter, selv om vi selvsagt skulle ønske at vi kunne hatt alt gratis. Vi har nettopp startet et prøveprosjekt med gratis sosialkvelder for ungdommer, som er et lavterskel tilbud hvor ungdommer kan møte likesinnede, utveksle erfaringer og knytte vennskap.

Styret i SDUK. Fra venstre: Linn-Therese E. Overøye (ungdomssekretær NDFU), Fatemeh Moradi, Emma E. Wiik, Belinda Skorpen, Ibrahim Abdallah, Khaled Hlilo, Julie T. Mauland og Grete Jaarvik (Veileder). Sittende fra venstre: Guri H. Pettersen og Mohammed Abdallah.

Foto: Stavanger Døves Ungdomsklubb

Men når det kommer til større arrangementer som for eksempel havrafting og juleball må medlemmene betale egenandel, sier Hlilo.

Linn-Therese Overøye er ungdomssekretær i NDFU. Hun mener at innsatsen fra de unge frivillige er helt avgjørende for at de skal få gjennomført aktiviteter.

– Våre frivillige er gode rollemodeller som mange unge ser opp til. De har et godt forhold til medlemmene, og stiller opp når det trengs. De er virkelig en ressurs som vi trenger.

Hun skryter også av foreldrene som stiller opp som følger opp barna og gjerne kjører dem til ungdomsklubb og arrangement som arrangeres andre steder i fylket.

Ibrahim Abdallah (24) sitter i lokallagsstyret. For han er det en viktig motivasjon å kunne gi barn og unge mulighet til å ha et sted hvor de kan være seg selv.

– Samtidig er det også givende å være med på å arrangere ting selv. Vi lærer mye om styrearbeid og organisasjonsarbeid, og det tror jeg er viktige erfaringer å ha med seg videre.

Julie Therese Mauland er 18 år og er i sitt første år som styremedlem. Hun forteller at de i styret jobber aktivt med rekruttering av unge medlemmer.

– Vi holder foredrag om oss på tegnspråkkurs for foreldre med hørselshemmede barn slik at de skal bli kjent med våre tilbud. Nylig inviterte vi også en gjeng 12-åringer til sosialkveld hvor de fikk innblikk i hvordan det er å være i en ungdomsklubb. Forhåpentligvis vil flere av dem bli med når de blir gamle nok og på sikt vil kanskje noen av dem selv bli frivillige og føre arbeidet videre.

«Det beste med å sitte i styret er at det er veldig givende å se hva vi kan gi og gjøre for bygda vår»

Inderøy Bygdeungdomslag

I den lille kommunen Inderøy i Nord-Trøndelag finnes det største lokallaget til Bygdeungdomslaget. Styreleder i lokallaget er Tom Ivar Fossum Winje. Han er 22 år, har vært med i Bygdeungdomslaget i syv år og forteller om et aktivt lokallag.

– I slutten av september skal vi arrangere vår årlige familie- og tevlingsdag. Denne dagen kommer store og små for å prøve seg i en tevling vi kaller TRT - traktor, redskap og trygghet. For de mindre barna har vi trøtraktorer, forskjellige gårdsdyr, hoppeslott og lassokasting, og ikke minst en stor utstilling av nye og gamle traktorer med redskaper.

I tillegg arrangerer lokallaget en årlig Nissefest. Arrangementet har vokst seg fra å være en fest med rundt 20 personer til å ha over 200 deltakere.

– Det er et arrangement vi får mye ros for fra foreldre og andre i kommunen. Det skaper en trygg arena der ungdommer kan treffes til fest og dans. Her har vi et tett samarbeid med foreldre, politi og vaktmannskap.

Lokallaget får inntekter fra forskjellige fond og lag, og de får også litt inntekter fra salg på arrangementer. De er også opptatt av rekruttering, og at alle skal ha mulighet til å delta. Derfor arrangerer de flere gratis arrangementer i året, og setter opp gratis buss dersom de skal på utflukt. De jobber også med rekruttering gjennom å holde stands på skoler og på arrangement.

– Vi opplever at det er mye positiv omtale om oss i bygda. Når man først har bygd opp noe bra som er kjent i bygda, blir det lettere å rekruttere.

Faktaboks:

Inderøy Bygdeungdomslag har ca. 210 medlemmer i alderen 15 til 30. Er det største lokallaget i Norges Bygdeungdomslag.

Arrangerer Familie og tevlingsdag, kaffeslaberas, hall-aktivitet, utedager, tevlinger og Nissefest.

Ble tildelt kommunens Kulturpris i 2016, som første organisasjon.

Mottar støtte fra Frifond organisasjon og prosjektstøtte fra forskjellige fond og lag.

Styremedlemmene i Inderøy Bygdeungdomslag er stolte av støtten de får fra lokalsamfunnet sitt.

Foto: Inderøy Bygdeungdomslag

Winje er også stolt av det gode samarbeidet de har med foreldre i bygda.

– Vi har hele tiden fått stor tillit fra foreldre som ser hva vi klarer å arrangere for ungdommene deres. Jeg må rett og slett skryte litt ekstra av foreldrene for den støtten vi får på alle fronter.

For styremedlem Vilde Antonie Sundfør (20) er det motiverende å få være med på å gjøre noe bra for bygda. Hun er 20 år og informasjonsleder for lokallaget.

– Det beste med å sitte i styret er at det er veldig givende å se hva vi kan gi og gjøre for bygda vår.

I tillegg trekker styremedlemmene frem det sosiale aspektet som en av de viktigste motivasjonene for å være aktive. Anette Sølvberg (20) synes Bygdeungdomslaget er en fantastisk arena for å få nye venner med samme interesse og engasjement. Styrelederen selv er brennende opptatt av å få bygda til å bestå, og at ungdom i bygda skal ha det bra.

– Den gode responsen vi har fått de siste årene, det gode rykte vi har fått og alle folkene som skryter av det vi driver med, det er mer enn nok for meg til å legge inn den innsatsen vi gjør for bygda i hverdagen vår.

5. Anbefalinger

I dette kapitlet legger vi frem noen av våre forslag til hvordan det offentlige kan tilrettelegge for at barne- og ungdomsorganisasjonene kan skape enda mer aktivitet i sine lokallag. Dette er ikke en uttømmende liste, men er noen forslag til løsninger på de problemstillingene vi har belyst i denne rapporten.

Frie midler

LNU er glade for at organisasjonene våre vokser. Vekst i barne- og ungdomsorganisasjonene betyr at enda flere barn og unge får en meningsfull fritid hvor de kan oppleve mestring og utfolde seg. Samtidig vet vi at veksten ikke skjer av seg selv, og at voksende organisasjoner krever flere administrative ressurser

for å følge opp lokallag og medlemmer. Derfor er det viktig at støtteordninger til den unge frivilligheten følger både prisvekst og medlemsvekst i organisasjonene. Fortsatt vekst i frie midler, spesielt til lokallagene, er viktig for at organisasjonene skal ha kapasitet til å fortsette å skape meningsfulle fritidstilbud til en stadig voksende medlemsmasse.

Reduser byråkratiet

Arbeidet med å forenkle hverdagen for barne- og ungdomsorganisasjonen går fremover, men det er fortsatt mye potensiale for å redusere byråkratiet som er forbundet med søknader og rapporteringer til det offentlige. Et viktig skritt på veien er å utvikle frivillig-

hetsregisteret til å bli en portal for alle søknader og rapportering til det offentlige. Dette vil ikke bare være et viktig digitaliseringstiltak, men vil også frigjøre ressurser i organisasjonene.

Slipp frivilligheten inn

Å ha et sted å være er helt grunnleggende for en organisasjon, enten det er for å arrangere landsmøtet eller for å ha korøving. Når en samlet barne- og ungdomsfrivillighet peker på tilgang til lokaler som en av de største utfordringene i deres organisasjonshverdag må det tas på alvor.

Organisasjonene må kunne ha tilgang til å gjennomføre aktiviteter som lokallagsmøter

og informasjonsformidling også i skoletiden. De må også ha mulighet til å bruke skolelokaler til sine aktiviteter når det ikke foregår undervisning, som på ettermiddager og i helgene. Flere kommuner har retningslinjer som åpner kommunale eiendommer opp for frivilligheten, og enkelte kommuner har også begynt arbeidet med å digitalisere prosessen med å søke om å låne lokaler. LNU mener at flere burde følge deres eksempel.

«Veksten skjer ikke av seg selv»

6. Barne- og ungdomsorganisasjoner i Norge

Det er 128 nasjonale barne- og ungdomsorganisasjoner som i 2018 enten mottar nasjonal grunnstøtte fra Fordelingsutvalget, mottar støtte til lokallag fra Frifond organisasjon og/eller er medlem av LNU.

4H Norge

A

ACTA - Barn og Unge i Normisjon
ADHD Norge
AFS Norge Internasjonal Utveksling
AKKS
Aktivitetsklubben
Annai Poopathi Tamilsk Kultursenter
ANSA
AUF

B

bandOrg
BI Studentsamfunn - BIS Sentralledelsen
Blå Kors Ung
Brunstad Ungdomsklubb
BURG Norge

C

Changemaker
CISV Norge Internasjonale barneleire

D

De Frie Evangeliske Forsamlinger UNG
De Unges Orkesterforbund
Demokratisk Ungdomsunion i Øst-Kurdistan
- YEKÊTÎ LAWAN
Den Norske Turistforening
Det Frivillige Skyttervesen
Det Norske Misjonsselskaps Barne- og
Ungdomsorganisasjon
Diabetesforbundet
Dysleksi Norge

E

Econa
Elevorganisasjonen
Europeisk Ungdom

F

Flerkulturell ungdomssenter i Norge
FN-studentene
Foreningen for Hjertesyke Barn
Framfylkingen LOs barne- og
familieorganisasjon
Framtiden i våre hender
Frelsesarmeens Barn og Unge
Fremskrittparties Ungdom

Frikirkens Barn & Unge

Frilynt Norge

Fysioterapistudentenes Interesseorganisasjon

G

Grønn Ungdom

H

Handikappede Barns Foreldreforening
Hekta - trosopplæring for ungdom
Humanistisk Ungdom
Hyperion (Norsk forbund for fantastiske
fritidsinteresser)
Hørselshemmedes Landsforbunds Ungdom
Håndverksstedet for barn og unge
Indremisjonsforbundets barne- og
ungdomsorganisasjon

J

Junior- og barneorganisasjonen Juba
Juvente

K

Kirkens Nødhjelp
Korpsnett Norge
Kristelig Folkepartis Ungdom
Kristen Idrettskontakt

L

Landsforeningen for Barnvernsbarn
Landsforeningen for Nyrepasienter og
Transplanterte
Lawan, det Kurdiske Ungdomsforbundet i
Norge
lightup!

M

MakeMusic
Mental Helse Ungdom
Metodistkirkens Barne- og Ungdomsforbund
Miljøagentene
Misjonskirken UNG
Motorførernes Avholdsforbunds Ungdom

N

Natur og Ungdom
Noereh
Noregs Ungdomslag
Norges Airsoft Forbund

Norges Aserbajdsjanske Ungdomsforening-
NAYO

Norges Astma- og Allergiforbund

Norges Blindeforbunds ungdom

Norges Bygdeungdomslag

Norges Døveforbund

Norges Fjordhestlag

Norges Handikapforbunds Ungdom

Norges Husflidslag

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Norges KFUK-KFUM

Norges KFUK-KFUM Speidere

Norges Kristelige Student- og
Skoleungdomslag

Norges Kristelige Studentforbund

Norges Livredningsselskap

Norges Musikkorps Forbund

Norges Røde Kors

Norges Speiderforbund

Norges Unge Katolikker

Norges Unge Venstre

Norsk Bridgeforbund

Norsk Cøliakiforening

Norsk Cøliakiforenings ungdom

Norsk Epilepsiforbunds Ungdom

Norsk Folkehjelp

Norsk Forening for Ehlers Danlos Syndrom

Norsk Forening for Stomi- og

Reservoaropererte (NORILCO)

Norsk Luthersk Misjonssamband Ung

Norsk Målungdom

Norsk Medisinstudentforening

Norsk Proteinintoleranse Forening

Norsk Studentorganisasjon

Norsk Tourette Forening

Norske Baptisters Barne- og ungdomsforbund

Norske Ergoterapeutstudenter

Interesseorganisasjon

Norske Samers Riksforbund

Ny Generasjon

P

Pinsevennenes Barne- og Ungdomsutvalg

PRESS - Redd Barna Ungdom

Psoriasis- og eksemforbundet Ung

R

RE:ACT

Redningsselskapet

Rød Ungdom

S

SAIH

Senter for flerkulturell ungdom

Senterungdommen

Skeiv Ungdom

Skjærgårds LIVE

Sosialistisk Ungdom

SPIRE

Syvendedags Adventistkirkens Barne- og
Ungdomsforening

Søndagsskolen Norge

T

Tamil Youth Organisation

Tjetsjensk Ungdomsforening

U

Ung i kor

Ung Kirkesang

Ung Kreft

Ungdom mot EU

Ungdom mot Narkotika

Ungdom og Fritid

Ungdommens Sjakkforbund

Unge Høyres Landsforbund

V

Vietnamesisk barne- og ungdomsforening

Y

Youth for Understanding

